

MV
April 24
IX/4741 a

HUNGARY

INDUSTRY
Factories

/1700/
/1704/

REGIME LOUD SPEAKERS DRIVE WORKERS FRANTIC IN
BUDAPEST FACTORY.

SOURCE VIENNA: A young electromechanic from BUDAPEST.

DATE OF OBSERVATION: Until End of February 1956.

ENGLISH SUMMARY: The State enterprise known as Egyesült Izzólámpa és Villamossági RT. Vacuumtechnikai Gépgyára in BUDAPEST employs some 3,000 workers. It produces electric switches and measuring appliances, soldering equipment, suction pumps and similar gear.

The output covers in part the needs of the home market, and in part is exported to the USSR. In one of the five departments three shifts work during 24 hours: in the other four work goes on by day only. When raw materials are short or delayed in delivery, some of the workers are laid off, receiving only small piecework pay instead of the normal wages.

State controllers are present in every workshop and see to it that no payments are made until they have passed the work as satisfactory. They frequently reject products without any reason. Their activities cause discontent among the workers.

The loudspeakers which are kept operating all day long with music or instructions make the workers nervous by adding their din to the inevitable noise of the machinery. When the last "Peace Loan" was to be subscribed, the loudspeakers roared out marches and Party songs the whole day, until the workers were driven almost crazy.

EVALUATION COMMENT: This is a routine report on a BUDAPEST factory. The reported conditions are in line with the situation prevailing in other BUDAPEST industrial enterprises. The location and the production line of the factory are confirmed by press reports.

The name and position of VIOLA and HOLLÓ are confirmed while the other names given are not covered in our files.

+ + +

/more/

A GYÁRRÓL ÁLTALÁBAN.
About Work in General.

Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. Vacuum-technikai Gépgyára BUDAPEST-en IV. Szilágyi u. 26. sz. alatt működik. A gyár mintegy 3000 embert foglalkoztat. Kapcsoló és mérő berendezéseket, szivattyúgépeket, elektromos forrasztókat és dróthúzó berendezéseket gyártanak benne. A gyártmányok részben a belföldi szükségletek kielégítését szolgálják, részben pedig Oroszországba nyernek kiszállítást.

Az előbb említett szivattyúk, úgynevezett légszivattyúk, melyek gépek mellett védőberendezésként nyernek felhasználást. Por, forgács és egyéb hulladék felszívására szolgálnak. A mérő berendezések izzólámpák és rádiócsövek ellenőrzésére valók. Az izzólámpák ellenőrzésére 72 lámpás égető kereteket gyártanak.

Nyersanyaghiány miatt gyakran megtörtént, hogy nem tudtak valamennyi munkást foglalkoztatni, egyes munkások időnként munka nélkül voltak és ilyenkor úgynevezett állóórabért /2.96 forintot/ kaptak az egyébkénti normakeresményük helyett.

A GYÁR OSZTÁLYAI.
The Work Departments.

Az elektromos osztályon a kapcsolóberendezések és a mérő készülékek összeállítása folyt. Ez az osztály mintegy hatvan embert foglalkoztatott.

A szerelődében a szivattyúgépeket és a dróthúzó berendezéseket szerelték össze. Az itt foglalkoztatott emberek száma körülbelül 100-120 főt tett ki.

Az esztergályos, marós, illetve köszörüs osztályon az előbb említett gépek, illetve azok alkatrészeinek a megmunkálása folyt. A gyár munkásainak a zöme ezen az osztályon dolgozott. Itt három műszakban folyt a munka, míg az összes többi osztályokon csak egy műszakban, reggel hét órától délután négy óráig fél óra ebédszünettel. Szombaton 12 óra 30 perckor fejezték be a munkát.

A TMK osztályon a szerelődében készült gépek elektromos bekötését végezték és ez az osztály feladata volt még az egész gyár gépi berendezéseinek a karbantartása. Ez osztályon körülbelül ötven ember dolgozott.

A galvanizáló osztályon csak két-három ember dolgozott.

/ more/

Ez osztály feladata a finomabb alkatrészek nikkelezése, feketítése vagy sárgítása. Ugyancsak itt történt a rozsdás tárgyaknak a rozsdától való megtisztítása, az úgynevezett "homokoló" segítségével. Ez a berendezés sűrített levegő felhasználásával homokot fúj a rozsdás tárgyra és így a rozsdát kiveri. Ugyancsak ezzel a berendezéssel történt az alumínium felületek érdessé tétele.

A MUNKA MENETE.

The Working Process.

Az elvégzendő munkát a rajzzal együtt a művezető adta ki a szakmunkásoknak. Ezzel be kellett menniük az irodába, ahol ki állították a munkajegyet. Ezen a munkás neve és borítékszám, a munka neve, illetve elnevezése, a rendelési szám és a rajzszám nyert feltüntetés. A munkajeggyel és a rajzzal a normást kellett felkeresni, aki a munkajegyre ráírta a normaidőt. Ha munkának volt "statisztikai normája", akkor azt, ha pedig ilyen nem állt rendelkezésre, akkor az általa jónak talált időt. A normás becslésén alapuló normamegállapítás sokszor adott elégedetlenségre okot.

A kész munkát a rajzzal és a munkajeggyel együtt a "Meos"-nak kellett bemutatni. A gyár addig nem fizette ki a munkát, amíg a meosok azt át nem vették és a Meo bélyegzőjével le nem pecsételték. Minden műhelyben volt két-három ilyen ellenőr. Nagyon sokszor ok nélkül kifogásolták a munkát és gyakran többször is visszadták, mint minőségileg meg nem felelőt. Vagy pedig leselejtezték a munkát, ami azt jelentette, hogy ilyen esetben a norma szerinti munkabérnek csak bizonyos százalékát fizették ki.

SZEMÉLYEK.

Personnel.

A Vacuumtechnikai Gépgyár vezérigazgatója VIOLA Gyula, igazgatója pedig KOVÁCS Ferenc. Nem tud róluk semmi közelebbit.

A gyár főmérnöke HOLLÓ Imre most volt tanulmányuton Oroszországban.

Az elektromos osztály vezetője VARGA László főmérnök. Értette a dolgát, de ő is, mint a többi vezetők, a dolgozókat "lenézte és csak a prémiumára gondolt."

Az elektromos osztály művezetői: TÓTH Rezső és FROM Károly. Az előbbi "rendes ember", az utóbbit mindenki utálta, mert mindenben hibát keresett.

/more/

A munkások között sok a besugó. Ilyenként mindenki előtt ismert IPACS Pál, a köszörüs műhelyből és GANZ Jenő a másik osztályról.

EGYESÜLETI ÉLET. Social Life.

A vezetőség mellett a munkásoknak talán 50 százaléka párttag. Meggyőződéses párttag azonban talán egy sincsen közöttük.

Termelési értekezlet minden hónapban van egyszer. Itt csak üzemi dolgokról esik szó, politikáról nem.

A szakszervezeti tevékenység kimerül a tagsági díjak beszédésében.

A DISZ tagság 18 éves korig kötelező, aki azonban kéri, ezen túl is tag maradhat. Itt is főleg a tagsági díjak beszédésén volt a lényeg, gyűlések ritkán voltak. Korábban hetenként, később azonban csak már nagyobb időközökben klub-délutánokat is rendezett a DISZ, melynek keretében különféle társasjátékokra /rex-billiárd/ és táncra volt lehetőség. Ezek iránt sem volt nagy érdeklődés, mert a fiatalság a munka után sokkal fáradtabb volt, semhogy táncolni lett volna kedve.

Minden műhelyben hangszóró van felszerelve, ami vagy zenét közvetít a gyár stúdiójából gramofonlemezekről, vagy pedig utasításokat ad. A közvetített zene vagy tánc-, vagy komoly zene, vagy pedig "mozgalmi dal". A hangszórók állandó üzembelété az amúgy is nagy zaj mellett idegesítőleg hat. Mikor a békekölcsönjegyzés volt, egész nap mozgalmi dalokat, indulókat, játszottak, amibe a munkások majdnem "beleőrültek."

A KERESETEK RÖL ÉS A MUNKÁSOK HANGULATÁRÓL. Wages and Morale of the Workers.

Az osztályvezető mérnöknek 2800.- forint, a művezetőknek 1600.- forint volt a havi keresete.

A szakmunkások 1000.- forint, a segédmunkások 8-900.- forint körül kerestek havonként.

A munkások helyzetükkel elégedetlenek voltak. Szidták a normát, amit 1955 nyarán szűkítették utóljára. Szidták az osztályvezetőt, hogy nincsen elegendő munka és egyes munkások időnként állani kénytelenek. Szidták a normást önkényes

/more/

normamegállapításai miatt. Olyan munka esetén ugyanis, amelyre vonatkozóan statisztikailag megállapított norma nem áll rendelkezésre, normás állapítja meg saját megítélése alapján a munka elvégzéséhez szükséges időt és saját prémiuma érdekében igyekszik ezt minnél rövidebbre szabni. Elégedetlenek végül a munkások a minőségi ellenőrök tevékenységével is, akik a munkát gyakran ok nélkül kifogásolják, visszaadják, vagy leselejtezik.

End